

Список використаних джерел:

1. Макаренко А.П. Теорія і практика державного регулювання в аграрній сфері: [Монографія] / А.П. Макаренко. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН, 2009. – 636 с.
2. Мармуль Л.О. Державне управління інноваційно-інвестиційними трансформаціями в АПК регіону / Л.О. Мармуль, А.М. Собченко // Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. – Вип. 46. – Херсон: Айлант, 2006. – С. 138–145.
3. Богма О.С. Державне регулювання в забезпеченні бюджетної безпеки країни: характеристика вихідних положень / О.С. Богма // Причорноморські економічні студії: – Одеса. – 2017, випуск 14. – С. 34–37.
4. Регіональна політика: методологія, методи, практика / НАН України. Інститут регіональних досліджень // За ред. акад. НАН України М.І. Долишного. – Львів, 2001. – 700с.
5. Стратегическое планирование инвестиционной деятельности: учеб.пособие // М.И. Кныш, Б.А. Перекатов, Ю.П. Потиков. – Изд. Дом «Бизнес – Преса», 1998. – 315 с.
6. Тейлор С. Региональное экономическое развитие на базе программно-целевого подхода: опыт Западной Европы / С. Тейлор // Регион: Экономика и социология. – 2000. № 1. – С. 3–36.
7. Мацука В.М. Особливості іноземного інвестування в Україні / В.М. Мацука // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 11. – Ч. 4. – С. 12–15.
8. Боровік Л.В. Стан економічного розвитку сільського господарства регіонів Причорномор'я та шляхи його покращення / Л.В. Боровік // Міжнародний науковий веронал. – 2016. – вип. 2. – С. 94–97.
9. Мельник Л.Ю. Аграрне підприємство і держава: [монографія] / Л.Ю. Мельник, П.Н. Макаренко, О.А. Любович. – Дніпропетровськ: Пороги. – 1999. – 259 с.
10. Пиплз К. Развитие системы сельскохозяйственного кредита в США: уроки для России / К. Петрик // Вопросы экономики. – 1997. – № 8. – С. 147–160.

УДК 664.854/859:006.73

Головина Н.А.,
старший викладач кафедри фінансів, обліку і оподаткування,
Міжнародний університет бізнесу і права

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНСЕРВНОЇ ГАЛУЗІ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ НА ПЛОДОВООВОЧЕВІЙ ОСНОВІ

Головіна Н.А. Стан та перспективи розвитку консервної галузі дитячого харчування на плодовоовочевій основі. У статті висвітлено питання, пов'язані з якістю консервованих виробів для дитячого харчування, що наявні на українському ринку. Проведено оцінювання якості консервів для дитячого харчування різних виробників. Визначено і досліджено особливості формування овочепереробних підприємств в Україні та проблеми у їхній діяльності. Проведено аналіз господарської діяльності вітчизняними овочепереробними підприємствами у процесі трансформації економічної системи з урахуванням тенденцій розвитку овочепродуктового підкомплексу України. За результатами аналізу виробничих потужностей найбільших овочепереробних підприємств України досліджено особливості їхнього функціонування у сучасних умовах ринку. У процесі роботи висвітлено важливість виготовлення якісних консервів для дитячого харчування.

Ключові слова: овочі, овочепереробні підприємства, овочепродуктовий підкомплекс, продукти переробки овочів, ціна, ефективність, дитяче харчування, консерви, оцінювання якості, стратегічний розвиток.

Головіна Н.А. Состояние и перспективы развития консервной отрасли детского питания на плодовоовощной основе. В статье рассмотрены вопросы, связанные с качеством консервированных изделий для детского питания, имеющих на украинском рынке. Проведена оценка качества консервов для детского питания различных производителей. Определены и исследованы особенности формирования овощеперерабатывающих предприятий в Украине и проблемы в их деятельности. Проведен анализ хозяйственной деятельности отечественными овощеперерабатывающими предприятиями в процессе трансформации экономической системы с учетом тенденций развития овочепродуктового подкомплекса Украины. По результатам анализа производственных мощностей крупнейших овощеперерабатывающих предприятий Украины исследованы особенности их функционирования в современных условиях рынка. В процессе работы отражена важность изготовления качественных консервов для детского питания.

Ключевые слова: овощи, овощеперерабатывающие предприятия, овочепродуктовый подкомплекс, продукты переработки овощей, цена, эффективность, детское питание, консервы, оценки качества, стратегическое развитие.

Golovina N.A. Status and prospects development of the industry baby food fruit and vegetable canning industry. The article highlights the issue related to the quality of canned baby food that are present at the Ukrainian market. The research contains the evaluation of the quality of canned baby food which are produced by different manufacturers. The peculiarities of formation and functioning of vegetable processing enterprises in Ukraine and problems in their activities are determined and examined. The article determines and analyzes the results of economic activity of domestic vegetable processing enterprises in the process of economic system transformation based on local characteristics and development trends of the vegetable sub-complex of Ukraine. The results of the analysis of production capacities of the largest vegetable processing enterprises in Ukraine display the features of their functioning in the current market conditions. In this the importance of making high-quality canned baby food is being emphasized.

Key words: vegetables, vegetable processing enterprises, a vegetable sub-complex, vegetable processed products, price, efficiency, baby meals, canned food, quality assessment, strategic development.

Постановка проблеми. Дитяче харчування відіграє важливу роль у формуванні організму дитини. Піклування про здоров'я повинно починатися із задоволення фізіологічних потреб дитини у достатній кількості корисного та безпечного дитячого харчування.

Продукція овочепереробної промисловості є важливим складником харчового ланцюга. Основними проблемами в діяльності овочепереробних підприємств в Україні є відсутність у багатьох із них налагоджених зв'язків із постачальниками сировини, низький рівень забезпеченості овочесховищами для зберігання продукції протягом року [1]. Тому незадовільне функціонування овочепереробної промисловості в Україні стало наслідком скорочення виробництва овочевої продукції та зростання її імпорту [2]. Основна частина продукції, яка ввозиться в Україну, представлена такими відомими світовими компаніями, як Nestle (Швейцарія), Hipp (Австралія), Nutricia (Голландія).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування стратегій дослідження проблем розвитку овочепереробної галузі в Україні багато разів піднімалися такими науковцями, як П. Гайдуцький, В. Андрійчук, С. Кальченко, В. Гудзь, С. Каленська [4], Н. Перепелиця, О. Ульяновченко, В. Рудь [5] та інші. Проте овочепереробній галузі здебільшого приділяється увага у контексті технічних питань, а питання відносин між владою та учасниками ринку майже не відображається в роботах науковців.

Завдання дослідження полягають у комплексному вивченні питань стану та шляхів удосконалення діяльності овочепереробних підприємств продукції дитячого харчування у сучасних ринкових умовах України.

Формулювання цілей статті. Мета статті – провести оглядовий аналіз стану розвитку підприємств плодово-овочевої консервної промисловості. Дослідити особливості технологічного процесу виробництва консервів. Визначити основні напрями стратегічного розвитку консервної галузі.

Вклад основного матеріалу. Правильне харчування дитини з перших днів відіграє важливу роль у формуванні здорового організму та міцного імунітету.

Консерви в дитячому харчуванні відіграють особливу роль. Вони виробляються з добірної сортової сировини. Під час їх виготовлення більш суворо, ніж під час приготування звичайних консервів, дотримується технологічний режим та контролюються показники якості сировини для максимального збереження в консервах поживних речовин. Найбільш розповсюдженим продуктом є яблучне пюре. Яблучне пюре одним із перших вводиться в раціон харчування малюка.

Виробництво консервів із яблук, в тому числі пюре, актуальне, оскільки яблука містять корисні харчові волокна, пектин, цукор і мінеральні речовини (калій, кальцій, залізо).

Метою статті є аналіз асортименту та товарознавча оцінка якості пюреподібних плодовоовочевих консервів для дитячого харчування. Для порівняльного оцінювання якості було обрано п'ять зразків: 1) «Чудо-чадо», ВАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»; 2) «Карапуз», ТОВ «Південний завод дитячого харчування»; 3) «Агуша», ВАТ «Вім-Білл-Данн»; 4) Gerber, ТОВ «Нестле»; 5) ТМ HiPP (Угорщина).

Візуальним методом встановлювали відповідність маркування та етикетування пюреподібних консервів для дитячого харчування.

Етикетування дитячого харчування здійснюється відповідно до Закону України «Про дитяче харчування» та «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», а також Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, та ДСТУ 4518:2008 «Продукти харчові. Маркування для споживачів [2; 3; 4; 5]. Зміст етикеток обов'язково повинен бути узгоджений із Центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я. Етикетування має здійснюватися державною мовою, повинно містити назву продукту, вік дитини склад, калорійність (кДж або ккал), поживну цінність (білки, жири, вуглеводи вітаміни), кінцеву дату споживання (день, місяць, рік), умови зберігання, найменування та місцезнаходження і номер телефону виробника, умови та рекомендації використання продукту, номер партії виробництва [2].

Органолептичне оцінювання якості проводилося згідно з ДСТУ 4084-2001 «Консерви фруктові пюреподібні для дитячого харчування. Технічні умови» [9]. Органолептичний метод оцінки якості харчових продуктів заснований на аналізі сприйняття органами чуття (зору, слуху, нюху, дотику і смаку) без застосування вимірювальних приладів.

Результати органолептичної оцінки наведені в таблиці 1.

Проведена органолептична оцінка показала, що зразок ТМ Gerber мав найвищі органолептичні характеристики серед інших зразків. Консистенція однорідна, маса пюреподібна та повільно розтікається по горизонтальній поверхні, з солодко-кислуватим смаком, із добре вираженими смаком та запахом.

А найгіршими показниками характеризується зразок ТМ «Хаме». Однорідна пюреподібна консистен-

Таблиця 1

Результати органолептичної оцінки досліджуваних зразків

Назва показника	№ 1 «Чудо Чадо»	№ 2 «Карапуз»	№ 3 «Агуша»	№ 4 Gerber	№ 5 HiPP
Зовнішній вигляд та консистенція	Однорідна пореподібна маса, розтікається по горизонтальній поверхні, наявні поодинокі краплі темного кольору	Однорідна пореподібна маса, яка розтікається по горизонтальній поверхні	Однорідна пореподібна маса, яка розтікається по горизонтальній поверхні	Однорідна пореподібна маса, яка розтікається по горизонтальній поверхні	Однорідна пореподібна маса не розтікається по горизонтальній поверхні, наявні поодинокі краплі темного кольору
Колір	Однорідний за всією масою, незначне потемніння поверхневого шару	Однорідний за всією масою, властивий фруктам, з яких виготовлені консерви	Однорідний за всією масою, незначне потемніння поверхневого шару	Однорідний за всією масою, властивий фруктам, з яких виготовлені консерви	Однорідний за всією масою, властивий фруктам
Смак та запах	Смак кисло-солодкий, смак та запах добре виражені, властиві певному продукту	Смак солодко-кислий, смак і запах добре виражені	Смак кисло-солодкий, смак та запах добре виражені, властиві певному продукту	Смак солодко-кислий, смак і запах добре виражені	Смак солодко-кислий, добре виражений, запах слабо виражений

Таблиця 2

Ступінь задоволеності добової потреби у вітамінах і мінеральних речовинах під час споживання яблучного пюре

Вміст компонентів	Добова потреба	ТМ «Чудо Чадо»	ТМ HiPP	ТМ Gerber	ТМ «Карапуз»
Вітамін С	400 мг	3 мг	30 мг	≥20 мг	10 мг
Ступ. задовол.		0,0075	0,075	0,05	0,025
Жири	55 г	0 г	0,1 г	0,2 г	0,3 г
Ступ. задовол.		0	0,0018	0,0036	0,0054
Вуглеводи	130 г	10,0 г	10,9 г	10,9г	19,9
Ступ. задовол.		0,077	0,084	0,084	0,15
Білки	29 г	0,4 г	0,2 г	0,3г	0,3 г
Ступ. задовол.		0,013	0,0068	0,010	0,010
Енергетична цінність	1100 ккл	42 ккал	49 ккал	46 ккал	81 ккал
Ступ. задовол.		0,038	0,045	0,042	0,073

ція, розтікається по горизонтальній поверхні, із слабо вираженим смаком та ароматом.

Результати розрахунку ступеня задоволеності добової потреби у вітамінах і мінеральних речовинах під час споживання яблучного пюре наведено в таблиці 2.

На тарі інформація щодо вмісту мінеральних речовин була відсутня, тому встановити їх відповідність потребами не було можливості. Що стосується інших показників, найбільш вагомим із яких є вміст вітаміну С, то максимальний рівень його задоволення досягається під час споживання яблучного пюре ТМ HiPP.

Висновки. Результати досліджень свідчать про те, що обрані зразки відповідають нормам стандарту. Дослідження фізико-хімічних показників дитячого пюре показали, що всі зразки коливаються в допустимих межах, які були порівняні з даними нормативно-технічної документації: масова частка сухих речовин коливається в межах 15,0–17,0%, що не менше норми, вказаної в стандарті.

Таким чином, результати свідчать про те, що вітчизняна продукція має досить високу якість і може успішно конкурувати із зарубіжними аналогами.

Список використаних джерел:

1. Зубар Н.М. Основи фізіології та гігієни харчування / Н.М. Зубар. – Київ: Підручник, 2010. – 336 с.
2. Про дитяче харчування [Електронний ресурс] : Закон України [прийнято Верхов. Радою 14.09.2006 № 142-V]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-16>.
3. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України [Електронний ресурс] : [прийнято Верхов. Радою 23.12.1997 № 771/97-ВР]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>.
4. Правила маркування харчових продуктів : Технічний регламент [Електронний ресурс] : [затверджено наказом Державного Комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики 28.10.2010 № 48]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0183-11>.
5. Продукти харчові. Маркування для споживачів: ДСТУ 4518-2008. [чинний від 2008.11.01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2008. – С. 45. – (Національні стандарти України).
6. Продукты пищевые консервированные. Методы определения органолептических показателей, массы нетто или объема и массовой доли составных частей: ГОСТ 87561 – 79. – [чинний від 1980-01.01]. – М.: Изд-во стандартов, 1979. – 10 с.

7. Чазов Є.В. Дослідження ринку дитячого харчування України / Є.В. Чазов. // Глобальні та національні проблеми економіки: Електронне фахове наукове видання. – Миколаїв, 2015. – № 8. – С. 664–667.

8. Консерви фруктові пореподібні для дитячого харчування. Технічні умови: ДСТУ 4084-2001. – [чинний від 2003-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2003. – С. 30 – (Національні стандарти України).

9. Дутка І.В. Тенденції розвитку ринку дитячого харчування в Україні / І.В. Дутка, О.І. Хоменко, Н.В. Геселева. // Вісник КНУТД. – К.: 2015. – № 4. – С. 70–74.

УДК 621:658.152(045)

Громова А.Є.,
асистент кафедри фінансів,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
Пивовар М.А.,
студентка,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛУЗІ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Громова А.Є., Пивовар М.А. Оцінка інвестиційної діяльності галузі машинобудування в Україні. У статті проаналізовано структурну динаміку інвестиційної діяльності машинобудівних підприємств у сучасних умовах розвитку інвестиційного середовища в Україні. Здійснено оцінку машинобудівної галузі України, завдяки чому виявлено проблеми, з якими стикаються машинобудівні підприємства; окреслено можливі перспективи розвитку машинобудування. Розглянуто фактори, що чинять найвагомійший вплив на машинобудівну галузь. У результаті проведеного аналізу запропоновано заходи, які необхідні для перетворення машинобудування в ефективну галузь, що динамічно розвивається. Результати дослідження свідчать про наявність поступового спаду виробництва деяких підприємств підгалузей машинобудування, що підтверджується статистичними даними. Доведено, що з метою розвитку машинобудівної галузі необхідно проводити постійний системний аналіз діяльності підприємств машинобудування.

Ключові слова: машинобудування України, інвестиційна діяльність, ефективна діяльність, оцінка ефективності машинобудування, машинобудівне підприємство.

Громова А.Є., Пивовар М.А. Оценка инвестиционной деятельности отрасли машиностроения в Украине. В статье проанализирована структурная динамика инвестиционной деятельности машиностроительных предприятий в современных условиях развития инвестиционной среды в Украине. Осуществлена оценка машиностроительной отрасли Украины, благодаря чему выявлены проблемы, с которыми сталкиваются машиностроительные предприятия; обозначены возможные перспективы развития машиностроения. Рассмотрены факторы, оказывающие весомое влияние на машиностроительную отрасль. В результате проведенного анализа предложены меры, необходимые для преобразования машиностроения в эффективную отрасль, которая динамично развивается. Результаты исследования свидетельствуют о наличии постепенного спада производства некоторых предприятий подотраслей машиностроения, что подтверждается статистическими данными. Доказано, что с целью развития машиностроительной отрасли необходимо проводить постоянный системный анализ деятельности предприятий машиностроения.

Ключевые слова: машиностроение Украины, инвестиционная деятельность, эффективная деятельность, оценка эффективности машиностроения, машиностроительное предприятие.

Gromova A.Ye., Pyvovar M.A. Estimation of investment activity of machine building in Ukraine. The article analyzes the structural dynamics of investment activity of machine building enterprises in modern conditions of developing the investment environment in Ukraine. The dynamics of the development of machine building industry in Ukraine is analyzed which resulted in highlighting identified of the problems faced by machine building enterprises. The possible future development of machine building has been outlined. The factors that have a significant influence on the engineering industry have been analyzed. As a result there have been offered the measures that are necessary to convert engineering into an effective industry of Ukraine that is rapidly growing. The results of the study which were supported by statistical data confirm the existence of a gradual decline in the functioning of some machine enterprises. It has been proved that the development of the engineering industry needs carrying out a continuous system of analysis of activities held by the machine building enterprises.

Key words: mechanical engineering of Ukraine, investment, effective work, evaluation of performance of mechanical engineering, engineering enterprise.